

MNENJE SLUŽBE ZA PRAVNE ZADEVE GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zadeva: Sodelovanje gluhe osebe v postopku za izdelavo elaboratov, ki jih izdelujejo geodetska podjetja

Pozdravljeni!

V zvezi z vašim vprašanjem glede sodelovanja gluhe osebe v postopku za izdelavo elaboratov, ki jih izdelujejo geodetska podjetja, vam pošiljamo odgovor oziroma mnenje Službe za pravne zadeve.

Od leta 2002 velja Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika – ZUSZJ (Uradni list RS, št. 96/2002), ki določa pravico gluhih oseb uporabljati slovenski znakovni jezik in pravico gluhih oseb do informiranja v njim prilagojenih tehnikah ter obseg in način uveljavljanja pravice do tolmača za znakovni jezik pri enakopravnem vključevanju gluhih oseb v življenjsko in delovno okolje ter vse oblike družbenega življenja ob enakih pravicah in pogojih ter z enakimi možnostmi, kot jih imajo osebe brez okvare sluha. ZUSZJ v 2. členu določa, da je znakovni jezik sporazumevanja gluhih oseb oziroma naravno sredstvo sporazumevanja gluhih oseb. ZUSZJ opredeljuje znakovni jezik kot vizualno-znakovni jezikovni sistem z določeno postavitvijo, lego, usmerjenostjo in gibom rok in prstov ter mimiko obraza. Gluha oseba po ZUSZJ je oseba, ki je povsem brez sluha, oziroma oseba, ki zaradi otežkočenega sporazumevanja uporablja znakovni jezik kot svoj naravni jezik (3. člen ZUSZJ).

V prvem odstavku 10. člena ZUSZJ je določeno, da ima gluha oseba pravico uporabljati znakovni jezik v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oziroma izvajalci javne službe. V drugem odstavku 10. členu ZUSZJ je nadalje določeno, da ima gluha oseba ima pravico uporabljati znakovni jezik tudi v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi ji gluhoti pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb. Kot izhaja iz četrtega odstavka 10. člena ZUSZJ, se pravica uporabljati znakovni jezik uresničuje z uveljavljanjem pravice do tolmača za znakovni jezik. Po 4. in 5. členu ZUSZJ je tolmač za znakovni jezik oseba, ki gluhih osebam tolmači slovenski govorni jezik v znakovni jezik in slišičim osebam tolmači znakovni jezik v slovenski govorni jezik. Tolmač za znakovni jezik je polnoletna oseba, ki ji je bil izdan certifikat v skladu s predpisi, ki urejajo nacionalne poklicne kvalifikacije in je vpisana v register tolmačev za znakovni jezik, ki ga na podlagi 6. člena ZUSZJ vodi ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo (to je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve). Listo tolmačev, ki so vpisani v omenjeni register, pa vodi Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik. Postopki za izdelavo elaboratov, ki jih skladno z Zakonom o evidentiranju nepremičnin – ZEN (Uradni list RS, št. 47/2006 in 65/2007-odločba US) kot geodetsko storitev izvajajo geodetska podjetja, niso upravni postopki oziroma postopki pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oziroma izvajalci javne službe. Zato v konkretnem primeru ni mogoče uporabiti prvega odstavka 10. člena ZUSZJ. V postopku za izdelavo elaborata je treba upoštevati določbo drugega odstavka 10. člena ZUSZJ, ki gluhi osebi daje pravico uporabljati znakovni jezik v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi ji gluhoti pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb. Kot izhaja iz 13. člena ZUSZJ, lahko gluha oseba uveljavlja pravico do tolmača za znakovni jezik iz drugega odstavka 10. člena ZUSZJ (torej v drugih življenjskih situacijah) po lastni presoji v obsegu 30 ur letno. Gluha oseba to pravico uveljavlja neposredno pri Združenju tolmačev za slovenski znakovni jezik oziroma pri tolmačih iz liste tolmačev iz 8. člena ZUSZJ. Delo tolmača za znakovni jezik plača gluha oseba z vavčerjem, ki ji ga izda center za socialno delo na podlagi odločbe o pravicah po ZUSZJ. Plačilo stroškov tolmača za znakovni jezik (ki nastanejo, ko se gluhi osebi tolmači v drugih življenjskih situacijah) krije Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Glede na navedeno menimo, da v konkretnem primeru geodetsko podjetje ni dolžno gluhi osebi zagotoviti tolmača za znakovni jezik, temveč si ga lahko zagotovi gluha oseba sama, in sicer neposredno pri Združenju tolmačev za slovenski znakovni jezik oziroma pri tolmačih iz liste tolmačev iz 8. člena ZUSZJ, če so ji bile z odločbo centra za socialno delo priznane pravice po ZUSZJ. To pomeni, da lahko pride na mejno obravnavo oseba skupaj s tolmačem za znakovni jezik. Če pride gluha oseba na mejno obravnavo s tolmačem za znakovni jezik, delo tolmača za znakovni jezik ne plača geodetsko podjetje, temveč gluha oseba z vavčerjem, ki ji ga izda center za socialno delo na podlagi odločbe o pravicah po ZUSZJ. Plačilo stroškov tolmača za znakovni jezik pa potem krije Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. V kolikor pa gluhi osebi z odločbo centra za socialno

delo (še) niso bile priznane pravice po ZUSZJ, je treba gluho osebo oziroma verjetno osebo, ki si je že obrnila na geodetsko podjetje (in ni gluha in se je zato z njo mogoče pogovarjati), opozoriti na pravico gluhe osebe, da spremlja potek mejne obravnave po tolmaču za znakovni jezik ter jo poučiti, da se lahko v zvezi z uveljavljanjem pravice do tolmača za znakovni jezik obrne na pristojni center za socialno delo. Ko bo gluhi osebi priznana pravica do tolmača, ji je treba omogočiti, da pride na mejno obravnavo skupaj s tolmačem za znakovni jezik. Na takšen način bo namreč lastniku parcele, ki je gluh, pravilno zagotovljena udeležba na mejni obravnavi.

Lep pozdrav!

Lea Oprešnik
Služba za pravne zadeve
Geodetska uprava Republike Slovenije
tel.št.: 01/478-49-20
fax.št. 01/478-49-09
elektronski naslov: lea.opresnik@gov.si